

FORUT *-nytt*

Mange flotte
produkter i
vår nettbutikk:
www.forut.no

nr 1 - 2010

Det er ikke tanken som teller

www.forut.no

FORUTs generalsekretær Morten Lønstad på feltbesøk med Tuki.

Si meg hvem du omgås...

...og jeg skal si deg hvem du er, sier et gammelt ordspråk. FORUT er i den lykkelige situasjon å ha "omgang med" førsteklasses organisasjoner i sine samarbeidsland. Dette er av uvurderlig betydning for de gode ringvirkningene vi ser sprer seg rundt organisasjonene. I den store organisasjonsgjennomgangen som FORUT selv var gjenstand for for halvannet år siden, gikk det fram at en av suksessfaktorene nettopp var FORUTs evne til å knytte til seg og arbeide gjennom gode, lokale organisasjoner.

I India, Nepal og Malawi har FORUT funnet frem til svært solide og resultatorienterte partnere. To av dem (CWIN og APSA) har nylig vært gjenstand for inngående evalueringer med strålende resultat. Med sin spesielle kompetanse på barnerettigheter har de bidratt til å høyne nivået også i FORUT. Gjensidig læring og kompetanseutveksling gjør samarbeidet fruktbart for begge parter.

De nyeste partnerne finner vi i Nepal (Tuki) og i Malawi (Magga). Tuki ønsker å utvikle jordbruksamfunnet i de bratte liene under Himalaya. Nye dyrkingsmetoder og et større plantemangfold vil bidra til å heve levestandarden og gjøre livet lettere for befolkningen i disse avsidesliggende områdene. Speiderorganisasjonen Magga samler jenter rundt sunne aktiviteter for å styrke selvtilliten deres og legge grunnlaget for at de kan utvikle seg til selvstendige, sterke kvinner til beste for sitt eget land.

Disse flotte organisasjonene omtales i denne utgaven av FORUT-nytt, og de har bevist at de er handlingsorienterte, dyktige organisasjoner som springer ut fra sivilsamfunnets behov for å påvirke utviklingen i eget land. FORUT føler seg privilegert som kan tilhøre et så fantastisk nettverk av betydelige utviklingsagenter.

Ellen Bjølseth
redaktør

4 Styrking av jenters selvtillitt.

9 Malawiske speiderjenter.

13 Ny barneaksjon.

FORUT-nytt

Internt og eksternt informasjonsorgan for FORUT, Solidaritetsaksjon for utvikling. ISSN: 0808-548X

Postadresse: FORUT, Postboks 300, 2803 Gjøvik
Besøksadresse: Roald Amundsens vei 1B, 2816 Gjøvik
Telefon: 61 18 74 00, Telefaks: 61 18 74 01
E-post: forut@forut.no, Internett: www.forut.no
Eierorganisasjoner: IOGT, Juvente og Juba

I redaksjonen: Ellen Bjølseth (redaktør), Øystein Bakke, Dag Endal og Ingvar Midthun.
Produksjon: Sandbeck as, Gjøvik. Trykk: Grøset
Forsidefoto: Morten Lønstad.
Redaksjonen avsluttet 5. mars 2010.
Utgitt med støtte av Norad.

Kvalitet og gjennomføringskraft

Vi har sagt det før, men sier det gjerne igjen: FORUT har meget profesjonelle partnere. Nylig ble både CWIN i Nepal og APSA i India gjenstand for grundig, ekstern evaluering. Resultatet bekrefter at arbeidet som utføres er godt planlagt, bærekraftig og av høy kvalitet.

Slik er oppsummeringen fra de to evalueringsteamene:

CWIN (Nepal)

"CWIN er en sterk og eksemplarisk organisasjon, med en imponerende rekke av aktiviteter, programmer og strategiske initiativer for å beskytte rettighetene til vanskeligstilte barn i Nepal. Organisasjonen har gått sammen med næringsliv og regjering om å takle vanskelige spørsmål knyttet til barn, slik som barnearbeid, seksuell utnyttning av barn og barn i konfliktsituasjoner. CWIN har blitt et nasjonalt ressurscenter i slike spørsmål, og har utviklet strategier for sivilsamfunnet, regjeringen og donorer for å motvirke overgrep mot barn.

Sterk og effektiv ledelse, dedikerte og dyktige medarbeidere og en vilje til å gjøre ord til handling når det gjelder barns deltakelse og å gjøre det meningsfylt for målgrupper de retter seg mot. Dette understøttes av sterke administrative og økonomiske styringssystemer og en tålmodighet til å bygge og vedlikeholde strategiske allianser. Det har bidratt til CWINs suksess.

Involverte på alle nivå uttrykte sin tilfredshet med CWINs arbeid og erkjente organisasjonens ledende rolle i å fremme barns rettigheter i Nepal."

Evalueringsteamet har tydeligvis stor tiltro til CWIN, for den siste anbefalingen sier at: "CWIN bør bruke den historiske muligheten til å "bygge et nytt Nepal" ved å hjelpe frem et politisk miljø til støtte for sårbare barn og arbeide for at det bevilges mer penger til dette arbeidet i alle deler av Nepal."

APSA (India)

Evalueringen ble gjennomført i to deler og har to tilnærmet parallelle perspektiver:

1. Den første er en evaluering av prosjektoppfølgningen som tar for seg fremdriften av prosjektet og oppnådde resultater.
2. Den andre tar for seg hypotesen om at APSA er en lærende organisasjon. Og hvis dette er tilfelle - er det en sammenheng mellom organisasjonens evne til å lære og virkningen av prosjektaktivitetene?

Oppsummering

Evalueringen avdekker at APSA totalt sett er en sterk og eksemplarisk organisasjon, tro mot sine verdier i utøvelsen av meningsfulle og strategiske aktiviteter for å støtte og styrke sårbare, urbane, fattige samfunn, og barn og unge spesielt. Mange av de utfordringene som APSA møter kommer fra endringen i Indias utvikling fra en velferdsorientert stat med blandet økonomi til presset fra fri markeds kapitalisme, ofte hjulpet frem av det offentlige byråkratiet.

Hovedfunnene fra del 1

APSA arbeid har vært vellykket, nyskapende og nyttig for lokalsamfunnene gjennom sitt brede spekter av prosjekter og temaer, særlig når det gjelder å redde barn, gi dem omsorg og rehabilitering, når det gjelder ungdoms utvikling og arbeid blant fattig befolkning for å fremme deres rettigheter og økonomiske bærekraft. Alt dette er understøttet av en konsekvent anvendelse av et sammenhengende, rettighetsbasert perspektiv. Listen over prestasjoner omfatter, blant mange andre, boret for slumbefolkning, utdanning og opplæring som tilbys vanskeligstilte barn og unge og etableringen av en bærekraftig gruppemodell som sikrer kvinner fra sårbare samfunn tilgang til offentlige lån.

Alle som er berørt, uttrykte en høy grad av tilfredshet med APSAs arbeid, og mange bemerket at på grunn av APSAs intervensjon var de ikke lenger avhengig av deres hjelp.

Hovedfunnene fra del 2

Del 2 drøfter den kontekstuelle rammen for APSA og vurderer hvordan den kan være relevant for andre, samt utforsker hvordan konkrete erfaringer kan være aktuelle for et mer generelt publikum. APSAs fremgangsmåte bør være interessant for et bredere publikum på grunn av den sosioøkonomiske konteksten. APSA viser at det går an å kombinere ovenfra-og-ned-strategier med en nedenfra-og-opp-utvikling for de fattige. APSA har vist seg å være en lærende organisasjon, konsekvent og fleksibel med bruk av handlingsorientert læring. Ved å følge en arbeidsmetode og demokratisk tradisjon åpner APSA for en transparent og åpen kommunikasjon i beslutningsprosesser mellom involverte aktører.

APSAs ledere Sheila Devaraj og P. Lakshapathy. Det store bildet viser CWINs hovedkontor.

CWINs ungdomsarbeid:

Styrking av jenters selvtillit

FORUTs partner i Nepal, CWIN, har et spesielt fokus på jenter. Jenter er svært utsatt i Nepal, og CWIN arbeider på mange fronter for å gi utsatte jenter beskyttelse.

Av Morten Lønstad

Også mer ressurssterke skolejenter er med i opplegget som er rettet mot å gi dem økt selvtillit og kunnskaper om rettigheter gjennom et spesifikt ungdomsarbeid.

Jentegrupper er etablert i mange deler av landet, også i det relativt nye prosjektområdet Dolakha. FORUT var nylig i Dolakha og møtte en slik jentegruppe som hadde et tredagers helgeseminar i landsbyen Khopachagu. Nærmere tretti jenter i alderen 13-16 år deltok på seminaret. Jentene bor i ulike deler av distriktet, og siden Khopachagu bokstavelig talt ligger uveisomt til, må flere av jentene gå to, tre timer hver morgen og ettermiddag for å kunne delta på kurset.

- Disse jentegruppene består av skolejenter fra fire ulike skoler. De har som mål å fullføre videregående nivå, forteller Chameli fra CWIN. Hun er ansvarlig for opplegget på dette seminaret. Tema denne gangen var alvorlige problemstillinger som barneekteskap, voldtekt og trafficking. – Vi gir jentene kunnskap om trusler og farer de utsettes for og ønsker å bygge deres identitet og styrke deres integritet. Det er svært viktig å øke kunnskapene deres om hvilke rettigheter de har og motivere dem for høyere utdanning, sier Chameli.

FORUT samarbeider med CWIN og en bondeorganisasjon som heter Tuki i et samfunnsutviklingsprosjekt i Dolakha. Et av satsingsområdene er å forbedre utdanningsnivået, slik at barn og ungdom kan fullføre tolv års utdanning der de bor. Blant annet har prosjektet bidratt til å renovere en del skoler som ble ødelagt under borgerkrigen. Enkelte steder er det bygd nye skolebygg og kjøpt inn nye skolemøbler. – Uten et tilbud i nærmiljøet vil ikke jenter få slik utdanning, fordi de ikke kan sendes ut av landsbyen når de er så unge, sier Kumar Bhattarai, CWINs prosjektleder for Dolakha-prosjektet.

Det var stor aktivitet under seminaret. Jentene deltok ivrig i gruppearbeidet, og det ble gitt fylldige presentasjoner som ble gjenstand for felles refleksjon og spørsmål.

Jenter på kurs i landsbyen Kopachagu

Seminaransvarlig Chameli fra CWIN

Kumar Bhattarai

Vellykket mobilisering

Mobilisering av kvinner har vært meget vellykket. Kvinnene selv uttaler at de har fått økt selvtillit og at de nå deltar i samfunnsliv på en helt annen måte. De tar ordet i forsamlinger, har evne til å uttrykke seg og blir respektert på en helt annen måte. Menn gir foreløpig uttrykk for å sette pris på forandringene. Kvinnene har blitt i stand til å formidle sine behov og delta i debatter om prioritering av tiltak som er viktig for utviklingen av lokalsamfunnet. Kvinnekursene skal fortsett i neste fase av prosjektet.

Jayanthi og Anita
Til venstre: Kvinneleder
Padam Kumari Thami.

FORUTs ferskeste partnerorganisasjon

Tuki eller Rural Development Tuki Association er en nepalsk bondeorganisasjon som ble etablert i 1991. Tuki er navnet på en tradisjonell nepalsk lampe, og organisasjonen tok lampens navn fordi Tuki-medlemmene er bønder som har fått opplæring og derfor er mer kunnskapsrike (er mer opplyste) enn bønder flest. De spiller derfor en viktig rolle i utviklingen av jordbruket i sine lokalsamfunn og driver opplæring av andre bønder i sitt nærmiljø. Tuki har 621 medlemmer fordelt på 388 menn og 233 kvinner. Alle medlemmene er bønder som har fått avansert opplæring om jordbruk og dermed er modellbønder i sine nærmiljøer.

Tuki er lokal partner for FORUT og CWIN i gjennomføring av samfunnsutviklingsprosjektet i Dolakha. En viktig del av dette prosjektet er utvikling av jordbruket, både for å skape bedre inntektsgrunnlag for bøndene, men også for å få større ernæringsmessig variasjon. Tuki har introdusert frukt- og grønnsakdyrking. Nå står terrassene grønne i tider av året da det tidligere ikke var sesong. Her er det produksjon av blomkål, kål, poteter, gulrøtter, hvete og bygg i tillegg til de tradisjonelle produktene ris og mais. Nye fruktslag er epler, pærer, aprikoser, sitroner, mandariner og appelsiner.

Tukis styreleder:
Markaman Pakharin

Kvinner ut av røykfylte kjøkken

FORUT i Khopachagu, februar 2010

FORUTs Dolakha-prosjekt i Nepal har en klar kvinneprofil. En av strategiene for å styrke kvinners situasjon er å gjennomføre kurs for kvinner der de får opplæring i alt fra å lese og skrive til planlegging av utviklingstiltak i området der de bor.

Av Morten Lønstad

Khopachagu er en av fem bygder i denne delen av Dolakha-distriktet som omfattes av prosjektet som FORUT gjennomfører i samarbeid med CWIN og Tuki. I Khopachagu, som har ca 2000 mennesker i en relativt spredt bebyggelse oppover den terrasserte fjellsida, er det etablert kvinnegrupper. 100 kvinner deltar i fem ulike grupper, hvilket betyr at om lag en fjerdedel av husstandene er representert. Hver gruppe består av om lag tjue kvinner som i et snaut år har møttes to timer hver dag for å få ny kunnskap og diskutere problemer og utfordringer i hverdagen og hvordan disse kan løses. Gruppene har vært ledet av unge kvinner som

har fått opplæring. Disse lederne er plukket ut fordi de har minst tolvårig utdanning. Lederne ble jevnlig kurset i relevante temaer som barnrettigheter, kvinneverdigheter, regnskapsføring, helse og hygiene osv.

Anita Bhalathaki, som er 20 år, og Jayanthi Khalka på 19 leder hver sin gruppe. Etter at de ble rekruttert og kurset, startet de jobben med å motivere kvinnene til å komme seg ut av de røykfylte kjøkkenene og delta på møtene. – Det var enkelt å motivere kvinnene, da mange var interessert i å delta, sier Anita. – Vi hadde undervisning både morgen og kveld når det passet deltakerne, forteller hun. Gruppene møttes hver dag i en måneders periode, aller helst om morgenen for alle dagens gjøremål startet. – En av aktivitetene var å lage et kart over landsbyen og identifisere problemene de hadde. Deretter var utfordringen å prioritere mellom problemene som ble identifisert, sier Jayanthi, som videre forteller at vann er et stort problem for mange i Khopachagu, både drikkevann og vann til jordbruket. – Andre problemer som ble reist var ernærings-situasjonen, barns utdanning, helsesituasjonen, ineffektive ovner, sanitærforhold og barnrettigheter generelt.

Både kvinner og menn er svært fornøyde med kvinnesatsingen. Fortsatt er det kvinnene som har ansvaret på kjøkkenet, men de kan fortelle at de etter at de ble med i gruppene står opp og uttaler seg i forsamlinger. De har fått økt selvtillit, har blitt mer kunnskapsrike og blir respektert på en annen måte enn før. Flere av kvinnene fortalte at de til og med har henvendt seg til lokale offentlige kontorer og lagt fram krav om bruk av kommunens svært begrensede budsjetter. Blant annet fikk de støtte til opplæring i sparing, og atten kvinner er nå i gang med et tremåneders opplæringsprogram.

– Etter at vi hadde avsluttet dette programmet, møttes alle lederne for å summere opp og dele våre erfaringer, forteller Anita, og fortsetter. – Resultatet var at vi utviklet en manual for arbeidet med kvinnegruppene, der pensum er utarbeidet av gruppene selv. Vi ser fram i mot å fortsette med fase to av opplæringa, og den vil bli mer avansert og enda mer utviklende for kvinnene, avslutter hun.

Bli med FORUT til Nepal

– og få en annerledes opplevelse! Med FORUT som turarrangør får du treffe jentene på Balika-hjemmet og besøke andre barn og unge som blir ivaretatt av CWIN – FORUTs flotte samarbeidsorganisasjon.

Katmandu kan dessuten by på en mengde severdigheter, og oppholdet inkluderer en tur til turiststedet Nagarkot med en spektakulær soloppgang over Himalaya om værgudene er nådige.

Tidspunkt: 24. mai til 4. juni 2010

Turen koster 16 500 kroner og inkluderer flyreise Gardermoen/Katmandu/Gardermoen, hotell m/frokost, transport i Nepal og reiseleder.

**Vi har 11 plasser til rådighet.
Vær rask – førstemann til mølla!**

**Interesserte bes henvende seg til
FORUT v/Ellen Bjølseth, tlf: 611 87405.
Epost: ellen.bjolseth@forut.no**

Åpenhet og gjennomsiktighet tatt på alvor:

Allmøte om prioriteringer, pengebruk og resultatet

Gjennomsiktighet, på "godt norsk" kalt transparency, er et viktig prinsipp i bistanden for å forebygge korrupsjon og misbruk av midler. FORUT deltok nylig på et allmøte i landsbyen Khopachagu i Nepal, der landsbyens innbyggere ble innkalt til en såkalt offentlig høring om prosjektets prioriteringer, ressursbruk og resultater.

Det var en svært interessant erfaring å overvære et slikt møte. FORUTs prosjekt i fem kommuner i Dolakha-distriktet i fjellene i Nepal, hvorav Khopachagu er en, gjennomføres i samarbeid med de nepalske partene CWIN og Tuki. Lokal deltakelse i planlegging, gjennomføring og evaluering av framdrift er et viktig prinsipp i prosjektet, og et viktig virkemiddel er slike offentlige høringer der framdriften presenteres.

Møtet, som varte et par timer, ble gjennomført tidlig om morgenen, slik at viktige arbeidstimer ikke ble beslaglagt. Kopachagu og de andre kommunene er bondesamfunn, og dagene blir flittig brukt på de mange terrassene som dyrkes i fjellsiden. Leder av prosjektet, Ramchandra, presenterte prosjektet i detalj og orienterte om aktiviteter, resultater og de minste budsjettavvik. Deretter ble folk invitert til å stille spørsmål og gi sine kommentarer.

Prosjektet er bare et år gammelt, men Ramchandra kunne likevel rapportere om stor aktivitet og gode resultater. Det var få avvik fra planene som hadde blitt lagt i samarbeid med lokalbefolkningen før prosjektet startet. Derfor var det bare godord å høre, og ingen kritiske merknader fra noen av de tilstedeværende. Fortsatt er det mange utfordringer og problemer som må løses. Det fins ikke helsetjenester i området, og mange har verken penger eller muligheter til å ta seg til sykehuset som ligger en dagsmarsj og deretter fem timers busstur unna.

Dolakha-området var hardt rammet under borgerkrigen. Maoistene hadde godt fotfeste her, og mange offentlige bygninger ble ødelagt. I distriktet bor det flere forskjellige etniske grupper og folk med ulik kastetilhørighet. De sosiale forskjellene er store selv om ingen materielt sett er rike. Det har vært store politiske motsetninger i området, og et av prosjektets formål er å bygge bru over motsetningene. Dette gjøres gjennom deltakende utviklingsprosesser der spesielt kvinnene og de dårligst stilte gis prioritet.

Øverst: Morten Lønstad på besøk hos Tuki.

Stort bilde: Prosjektleder Ramchandra.

Utdanning og barnerettigheter, mobilisering av lokale ressurser, økt jordbruksproduksjon og diversifisering av produksjonen for å forbedre kosthold, forebyggende helse og vann og toaletter er alle satsingsområder. Det var derfor med tilfredshet det kunne registreres at representanter for ulike politiske partier deltok i allmøtet og var samstemte i sin lovprising av prosjektet så langt.

Prosjektet har det første året vært finansiert av Utenriksdepartementets freds- og forsoningsbevilgning. Videre finansiering har inntil nylig vært noe usikker, fordi UD noe overraskende ikke ville finansiere fase to. FORUTs generalsekretær, Morten Lønstad, kunne imidlertid glede de frammøtte på allmøtet med at FORUT ville finansiere en videreføring over sin Norad-bevilgning.

God partner for FORUT: MAGGA — det malawiske speiderjenteforbundet

- Forebyggingsprosjektet vi har hatt sammen med FORUT, har styrket MAGGA som organisasjon. I de lokalsamfunnene vi driver prosjektet, blir vi oppfattet som en viktig organisasjon som tar tak i saker som angår barn og unge i Malawi.

Av Dag Endal

Slik oppsummerer Ruth Magela, generalsekretæren i det malawiske speiderjenteforbundet (MAGGA), samarbeidet med FORUT i 2009. MAGGA er en av FORUTs nyeste partnere og også den første organisasjonen i Malawi som FORUT inngikk et mer omfattende prosjektsamarbeid med. MAGGA er en forkortelse for Malawi Girl Guides Association. I Malawi er speiderarbeidet delt for gutter og jenter, slik det var tidligere også i Norge.

En ekte frivillige organisasjon

- Vi valgte tidlig å satse på et samarbeid med MAGGA. Dette var den organisasjonen i Malawi som hadde den klareste forståelsen av hva frivillig arbeid betyr og behovet for å mobilisere til frivillig engasjement lokalt. Mange andre organisasjoner i Malawi er i stor grad prosjektorganisasjoner som drives av et profesjonelt lederskap og med bistandsmidler utenfra, forklarer prosjektleder Øystein Bakke i FORUT. – Å utløse frivillig engasjement er en viktig målsetting for FORUT, et mål vi har felles med MAGGA.

Fra Rainbows til Cadets

MAGGA er en klassisk speiderorganisasjon, som er knyttet til den verdensomspennende speiderbevegelsen og som jobber etter de samme prinsippene som grunnleggeren Lord Baden Powell definerte for over 100 år siden. MAGGA har som mål å bidra til personlig utvikling av jenter og unge kvinner, gjøre dem til aktive og ansvarlige samfunnsmedlemmer og slik bidra til utvikling av Malawi. MAGGA-medlemmene er i alderen 3- 25 år, og aktiviteten deles inn i ulike aldersgrupper fra de minste Rainbows via Brownies, Guides, Rangers og opp til Cadets, som er unge kvinner fra 20-25 år.

Trening for livet

Hvilke saker som speiderorganisasjonene prioriterer, varierer fra land til land ut fra lokale behov. MAGGA fokuserer på det de kaller life skills, ferdigheter som jenter trenger for å leve et trygt og godt liv. I Malawi handler det om å få seg en utdanning, bli økonomisk uavhengige, kunne bestemme over sin egen kropp, forebygge HIV-smitte og beskytte seg mot diskriminering. Å kunne si nei til rusmidler og beskytte seg mot skader som andres rusbruk medfører, er en del av denne "treningen for livet" for MAGGA-medlemmene. Dette arbeidet har de fått støtte av FORUT i tre år for å utvikle.

MAGGA er en av de store og "ekte" frivillige organisasjonene i Malawi med sine 45 000 medlemmer.

Ruth Magela er generalsekretær for Malawi Girl Guides Association.

Unge kvinner på sykkel!

Samarbeidet mellom MAGGA og FORUT startet i 2008. Det var Norges Speiderforbund (NSF) som hjalp FORUT med denne koblingen i Malawi. NSF har gjennom flere år støttet speiderjentene i Malawi med oppbygging av MAGGA, blant annet med penger til lederutvikling, materiell og kontor. Prosjektet som FORUT støtter, er nå inne i sitt tredje og siste år. Det handler om å engasjere de lokale speiderjentegruppene i forebygging av alkohol- og narkotikaproblemer. MAGGA har valgt en klassisk ung-til-ung-metode. Unge kvinner får opplæring i alkohol- og narkotikaforebygging. Disse blir siden instruktører som setter i gang aktivitetsgrupper blant yngre jenter ute i landsbyene. For å gjøre det mulig for instruktørene å komme seg rundt til speidergruppene, er det kjøpt inn et større antall sykler over prosjektbudsjettet.

All MAGGA-aktivitet, også FORUT-prosjektet, er nært knyttet til skolene i landsbyene, og mange av de voksne kvinnelige lederne i MAGGA er lærere.

Sang, dans, drama

Justisminister Knut Storberget er en av dem som har

fått oppleve hva unge speiderjenter i Malawi kan få til med kyndig ledelse og opplæring. Da Storberget besøkte Malawi for noen måneder siden, fikk han oppvisning i hele repertoaret som MAGGA-jentene bruker når de skal formidle budskapet om å si nei takk til rusmidler: Sang, talekor, dans, sketsjer og rollespill fra familiesituasjoner. Klare budskap, full fart, stor entusiasme, masse humor og glede.

Nystartet i 2002

Den første organisasjonen for jentespeidere i Malawi ble startet så tidlig som i 1927, men den ble forbudt i 1967 etter at den første presidenten i det uavhengige Malawi, Hastings Kamuzu Banda, etablerte sitt ett-partistyre. Som en av de få diktatorene i verden ble Banda kastet ved frie valg. Det skjedde i 1994. Da gikk Malawi over til flerparti-styre, og forbudet mot MAGGA og andre frivillige organisasjoner ble opphevet i 1997. I dag er Malawi Girl Guides Association en organisasjon på over 45 000 medlemmer, demokratisk organisert og dessuten en av de få organisasjonene i Malawi som har gått seriøst inn i rusforebygging. De har dessuten vist seg å være en solid partner for FORUT, med god styring på alle sine aktiviteter.

Kursdeltakere
i Malawi

TV-aksjonsmidler gir afrikansk alkoholpolitikk

TV-aksjonen Blå Kors 2008 samlet inn 192 millioner kroner til tiltak for å redusere alkoholproblemer, særlig når de rammer barn. Etter en erkjennelse av at aktiv alkoholpolitikk er et godt tiltak for å oppnå resultater har Blå Kors Norge og FORUT gått sammen om å lage et kursopplegg tilpasset lokale forhold i afrikanske land.

Av Dag Endal og Øystein Bakke

Alkoholpolitiske virkemidler kan være effektive i å begrense alkoholbruk og alkoholskader. Å innføre og håndheve en aktiv alkoholpolitikk krever kunnskap om hva som er de mest effektive tiltakene. Det finnes utstrakt forskningsbasert kunnskap på feltet, men mye av forskningen er gjort i Vesten. Med dette utgangspunktet har Blå Kors Norge og FORUT gått sammen for å utvikle et kursopplegg for opplæring i alkoholpolitiske virkemidler og tilpasning av disse til lokale forhold i hvert enkelt land. Det skal gi nøkkelpersoner i frivillige organisasjoner og forvaltning tilgang til den

aller nyeste kunnskapen om hvordan en mest effektivt kan forebygge alkoholproblemer. Kursopplegget vil i første omgang tilbys et utvalg land i Afrika. Tre pilotkurs er allerede gjennomført i Malawi, Botswana og Namibia.

Riktig tidspunkt

– Dette kursopplegget kommer akkurat på riktig tidspunkt for oss. Frivillige organisasjoner og offentlige

Sjeneret småjente hilser på Dag Endal fra FORUT.

organer har nå en prosess gående for å komme fram til en ny alkoholpolitikk for Malawi. Gjennom kurset vil våre deltakere samle kunnskap om hvordan den nye politikken kan bli mest mulig effektiv og slik unngå at alkoholproblemer blir et hinder for Malawis utvikling, sa Malawis nye innenriksminister, Aaron Sangala, da han åpnet det første pilotkurset i november 2009. Vel 20 spesielt inviterte deltakere var til stede på det tre dager lange kurset.

Ministeren understreket at ny kunnskap må kombineres med forankring av en ny politikk hos befolkningen. Statsråd Sangala viste til betydningen av den runden som nå kommer, der Drug Fight Malawi og andre frivillige organisasjoner skal ut og snakke med folk i distriktene. Representanter for lokalbefolkningen får anledning til å fortelle hvordan de opplever alkohol som utviklingshinder og gi synspunkter på hvordan problemet kan bekjempes. Også menneskerettsorganisasjonene i Malawi var representert på kurset om alkoholpolitikk. Retten til bedre helse er et sentralt tema for malawiere, og alkoholbruk er en viktig årsak til både fattigdom, vold mot kvinner og spredning av tuberkulose og HIV/AIDS.

Motvekt mot alkoholindustrien

Tilsvarende kurs er senere holdt i Botswana og Namibia. I alle disse tre landene er alkoholpolitikk allerede aktuelle tema i samfunnsdebatten. I Namibia er en tidligere nasjonal alkoholpolitikk under revisjon. I Botswana tok president Seretse Khama Ian Khama for et par år siden initiativet til å gjøre noe med alkoholproblemene gjennom å innføre alkoholavgifter. Pengene skal brukes til alkoholforebyggende tiltak. Initiativet ble møtt med sterke protester fra alkoholindustrien og særlig de multinasjonale bryggeriselskapsene. I forlengelsen av dette lanserte alkoholindustrien sitt eget forslag til en nasjonal alkoholpolitikk. Også i Malawi har industrien lagt et forslag til alkoholpolitikk på bordet. Tilsvarende initiativ har også industrien tatt i ytterligere fire-fem land i Afrika.

– Vårt kursopplegg står på egne bein, men det er også en motvekt til de initiativene alkoholindustrien har tatt, sier prosjektleder i Blå Kors Anders Wengen, som er ansvarlig for kursene. Han forteller at erfaringene fra de tre kursene skal brukes til å lage en forbedret utgave av hele kurspakka. I tillegg til tredagerskurset legges det opp til oppfølgingsmøter og en deltakende prosess der frivillige organisasjoner samarbeider med fagmiljøer og offentlige organer om å utforme forslag til alkoholpolitiske tiltak. Hele opplæringsprogrammet vil så bli stilt til rådighet for flere land og verdensdeler.

– Interessen og behovet stort. Vi har allerede fått forespørsler fra mange flere land, sier Wengen. Samarbeidet med FORUT ser Wengen på som nyttig for å bidra til å etablere Blå Kors Internasjonalt ikke bare som en behandlingsorganisasjon, men også som en aktør på politikkområdet. – Dette bidrar til en ny dimensjon i Blå Kors-arbeidet, forteller Wengen.

Innenriksminister Aaron Sangala

Anders Wengen

WHO's styre anbefaler alkoholstrategi

Styret i Verdens helseorganisasjon vedtok på sitt møte i Genève i januar å anbefale en global alkoholstrategi for Verdens helseforsamling i mai. Flere runder med uformelle drøftelser måtte til før styret kunne enes om en faglig sterk strategi.

Av Øystein Bakke

Den globale alkoholstrategien som Verdens helseorganisasjons (WHO) styre nå anbefaler bygger på en sterk kunnskapsbase, etablert gjennom flere tiår med alkoholforskning. Tiltakene som anbefales ligner i stor grad på alkoholpolitiske virkemidler slik vi kjenner dem i Norge. WHO anbefaler å begrense tilgjengelighet (for eksempel gjennom aldersgrenser og salgs- og skjenketider), bruke alkoholavgifter til å påvirke prisen, begrense reklamepresset og regulere alkohol i trafikken.

Langt lerret

WHO-styrets vedtak var resultat av en prosess som ble startet allerede i 2005, og det kom ikke uten sverdslag. Å løfte alkoholspørsmålet på WHO's dagsorden har vært et langt lerret å bleke. I 2005 ble det vedtatt å sette økt fokus på saken. I 2007 ble imidlertid et forslag om å utarbeide en global alkoholstrategi stoppet av noen land som ikke ønsket at WHO skulle styrke sitt alkoholarbeid. Verdens helseforsamling, som er årsmøte i Verdens helseorganisasjon (WHO), vedtok imidlertid i 2008 at WHO skulle starte arbeidet med å utvikle en "strategi for å redusere skadelig alkoholbruk".

Basert på vedtaket fra 2008 har WHO-sekretariatet de siste to årene arbeidet med å utvikle den globale strategien. En rekke konsultasjoner er gjennomført, både med alkoholindustrien, frivillige organisasjoner og publikum generelt (på internett). WHO's medlemsland har fått anledning til å påvirke strategien gjennom en serie med faglige konsultasjoner gjennomført i hver av WHO's seks regioner.

Fra styret til helseforsamlingen

Et utkast til en global alkoholstrategi ble lagt fram i form av et arbeidsdokument i fjor høst, og nye konsultasjoner ble gjennomført med medlemslandene. Det endelige forslaget til strategi ble offentliggjort i desember og diskutert på styremøtet i desember. Fortsatt hadde noen land innvendinger mot noen deler av teksten, og sterke interesser drev lobbyvirksomhet for å få til endringer. Både alkoholindustrien, forskjellige handelsforeninger og frivillige organisasjoner hadde kontakt med delegasjonene for å forsøke å påvirke prosessen – i forskjellige retninger. I løpet av tre uformelle forhandlingsmøter før selve styrebehandlingen klarte styremedlemmene og andre medlemsland som ønsket å engasjere seg i saken å enes om en tekst som ble enstemmig anbefalt av styret.

Anbefalingen fra styret skal opp til behandling på Verdens helseforsamling i mai, og dersom det ikke oppstår nye forviklinger der, vil WHO dermed ha en strategi for å gjøre noe med det økende alkoholproblemet i verden.

Derfor har WHO tatt opp alkoholspørsmålet:

- En studie av verdens helsebyrde fra 2002 viste at alkohol er en betydelig risikofaktor for dårlig helse og for tidlig død i verden
- Økt fokus i WHO på kroniske sykdommer (non-communicable diseases) der fire risikofaktorer er identifisert: usunn mat, for lite fysisk aktivitet, tobakk og alkohol
- En vellykket politisk prosess i WHO som førte til Rammekonvensjonen for tobakkskontroll
- Politisk initiativ fra de nordiske landene
- Sterk støtte fra afrikanske land som erkjenner at problemet øker i deres land

I morgen er det atter en dag

Rismarkene står urørt etter at inngjerding stenger beitedyr ute.

Til høyre øverst: Calista i grønnsakhagen

Til høyre nederst: Gjerdene gjør god nytte.

Nå er det mindre jobb å få for mannen min, og vi trengte virkelig hjelp da FORUT dukket opp. Vi fikk det nødvendige til å anlegge ny grønnsak- og frukthage, sier Calista. Mange som har fått tilsvarende hjelp har klart seg bra og kan selge det som blir til overs når de har dekket eget forbruk.

Støtten inkluderte også oppsetting av gjerdet for å holde beitedyr unna hager og rismarker. Hele tiden har FORUT samarbeidet med andre organisasjoner i området, både private og offentlige, for utfordringene sto i kø. – Det var ikke like lett å få gjennomført alt vi skulle, sier Arne Bangstad, nytiltrådt stedlig representant for FORUT Sri Lanka. – Borgerkrigen var i full gang, og det medførte strengere reiseregler og mange restriksjoner.

I tillegg var det sterk prisøkning på alle varer slik at budsjettet vårt ikke strakk til, og vi opplevde store forsinkelser i arbeidet.

Livet er ikke rettferdig. Disse menneskene er vant til lidelse. De har hatt det vanskelig i flere tiår på grunn av en ubarmhjertig konflikt, men nå øyner de glimt av håp – håp om et bedre liv, bedre økonomi og først og fremst frihet fra frykt og smerte. Livet må bygges på nytt, og den veien kan de ikke gå alene. FORUT er rede til å fortsette støtten til Jaffnas innbyggere. Vi tror på menneskets iboende kraft, og vi tror at de kan klare det, selv om de trenger en hjelpende hånd i nødens stund.

Når naturen bestemmer seg for å ta kontroll, blir selv ikke den mest sårbare spart. Liten og stor, høy og lav er like mye verdt i naturen.

Av Antoinette Ludowyk, Colombo

Likevel, når katastrofen rammer et samfunn som allerede har vært utsatt for mang en tragedie, menneskeskapt eller av naturlige årsaker, lurer en på om dette kan være rettferdig. Er det skjebnen, som noen synes å tro, eller rett og slett uhell som gjør at en befinner seg på galt sted til gal tid? Dette før gjennom hodet på mange den forferdelige dagen da naturkreftene bestemte seg for å slippe raseriet løs over Jaffnas befolkning. Som ved et trylleslag åpnet

himmelen sluser seg samtidig som stormvinder ble sluppet løs den siste uken i desember 2008. Mer enn 30 000 familier fikk hjemmene sine helt eller delvis ødelagt. Uten tak over hodet måtte nesten 6000 familier flytte inn i 81 provisoriske leirer, mens andre flyttet inn hos slekt og venner.

Etter å ha gjennomlevd tre tiår med etnisk konflikt, var dette et ekstra tungt slag for innbyggerne i Jaffna. Flommen hadde også en økonomisk slagside for hele samfunnet, som på forhånd var sterkt preget av borgerkrigen. I tillegg til at hus og hjem ble ødelagt, ble septiktanker oversvømt og brønner forurenset slik at rent drikkevann ble en mangelvare.

På grunn av sin lange erfaring med nødhjelp og rehabilitering, var FORUT en av få organisasjoner som

myndighetene søkte assistanse hos da nødhjelpsarbeidet kom i gang. Til å begynne med sørget FORUT for nødvendighetsartikler som kokekar, spebarnsutstyr, sengetøy, matter og lamper i tillegg til nødrasjoner av mat. Istandsetting av boliger, toaletter og landsbybrønner var også en av oppgavene. Helsetilbudet besto av ti mobile helsestasjoner og kurs i ernæring, matsikkerhet, tannhelse, ungdomsutfordringer og graviditet.

Innkvartering og mat er aller viktigst rett etter en katastrofe, men i et lengre perspektiv er det også viktig å få i gang igjen arbeidslivet og skolegangen. Rundt femti barnehager ble rammet av uværet og måtte stenge. FORUT sørget for istandsetting av femten av de mest ødelagte og sørget for møbler og leker til 34 andre. Dermed kunne de raskt starte opp igjen, og det var viktig for hundrevis av barn i distriktet.

Gjenoppbygging

Dermed melder spørsmålet seg, hvordan skal gjenoppbyggingen foregå slik at den sikrer økonomisk bærekraft? Med begrensede ressurser var det umulig å hjelpe alle de 30 000 familiene. I samarbeid med en dyreavlsforening fikk mange familier tildelt kyllinger, mens andre fikk hjelp til hagebruk i samarbeid med jordbruksmyndighetene. Redskaper, planter og frø ble kjøpt inn både lokalt og i de sørligere delene av Sri Lanka og delt ut til trengende familier.

Calista er en av dem som ble med i hagebruksprosjektet. Hun har tre barn. Mannen er dagarbeider, og familien er helt avhengig av at han får jobb hver dag. – Huset var svært ødelagt av regnet og flommen. Jeg hadde en liten grønnsakhage som ble skylt bort.

Hvert år deltar nesten hundre tusen barn i FORUTs barneaksjon. FORUT har arrangert barneaksjon i mer enn tyve år. Det handler om vennskap og solidaritet, og barneaksjonen skaper engasjement og entusiasme i barnehager og skoler. Målet er å skape nysgjerrighet, toleranse og forståelse gjennom å følge livet til barn som materielt sett har mye mindre enn norske barn, men som likevel har mye til felles.

FORUTs barneaksjon vil ha med så mange barnehager og barneskoler som mulig i årets aksjon, og vi sender deg gjerne noen invitasjonsbrosjyrer som du kan formidle videre til skoler og barnehager der du bor! Ta kontakt med oss på forut@forut.no (brosjyrene blir trykket i april).

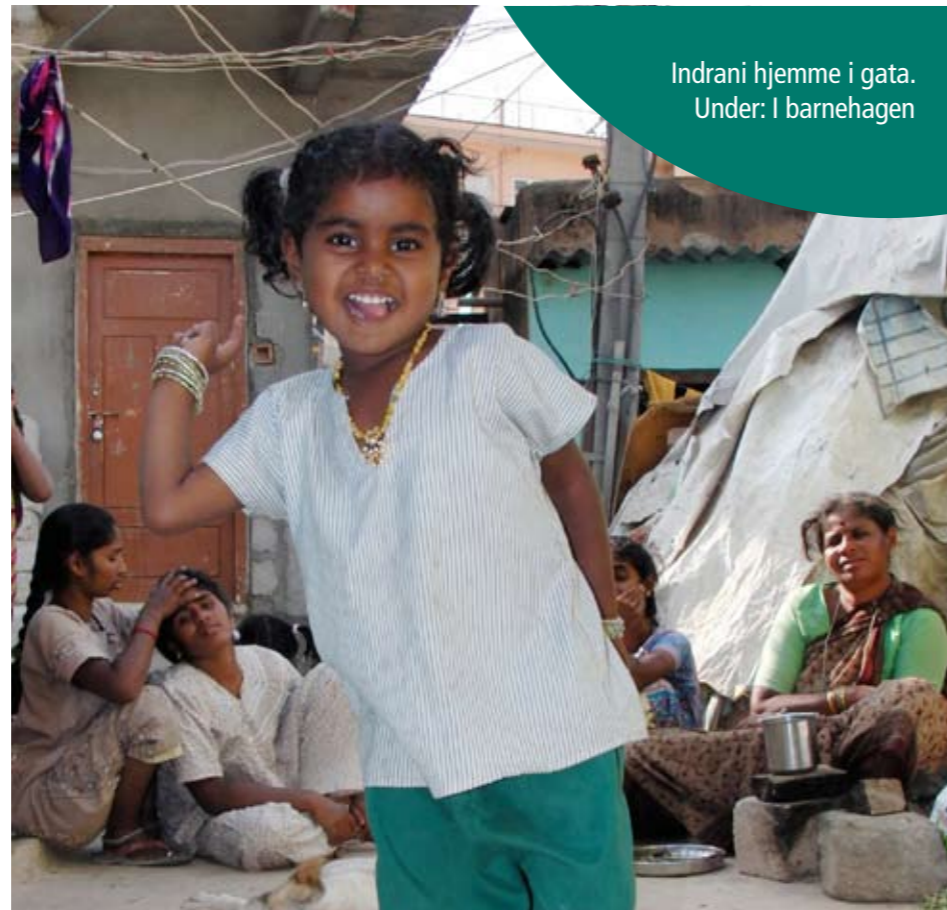
FORUTs barneaksjon hadde om lag 85 000 barn forrige år, og med ny aksjon og ny musikk med Maj Britt Andersen kan det kanskje bli ny deltakerrekord høsten 2010!

Slumbefolkningen

Millioner av mennesker lever i fattigdom i Indias slummer. Den største slummen med anslagsvis én million innbyggere ligger i Mumbai (Daravi-slummen, der det ble gjort opptak til filmen *Slumdog Millionaire*).

Myndighetene i Bangalore oppgir at det er 650-750 slummer i byen, mens APSA mener at det med alle uregistrerte slummer finnes anslagsvis 1200 med samme standard som hos Indrani eller langt verre.

Fattigdom gjør at en stor strøm av mennesker flytter fra landsbygda til byene. Bangalore hadde om lag fire millioner innbyggere i 1970. I dag har byen over åtte millioner. Det er ventet at innbyggertallet vil passere ti millioner om få år.

Indrani hjemme i gata.
Under: I barnehagen

Nå kommer Indrani!

Våren 2010 sender FORUT ut invitasjon til høstens barneaksjon, og i august skal titusener av barn i norske barnehager og barneskoler bli kjent med Indrani.

Indrani bor sammen med familien sin i et av slumområdene i byen Bangalore sør i India, og gjennom tekster, musikk, bilder og videofilmer skal barn i Norge se hvordan livet er for en femåring et helt annet sted i verden.

FORUT har vært i India i januar i år for å produsere innholdet til den nye aksjonen sammen med Maj Britt Andersen som skal lage musikken til aksjonen "Indrani og Drømmeskolen". Ingvar Midthun er prosjektleder for aksjonen, og han forteller at Indrani er ei livlig jente på fem år som elsker å danse.

- Det er ganske sterkt å se fattigdommen rundt Indrani, samtidig som både hun og de andre barna i området har så mye av livskraften og gleden som barn alle andre steder i verden, sier Ingvar etter hjemkomsten. - I tillegg har vi blitt kjent med et dansetalent jeg aldri har sett maken til. Ikke en eneste gang under

innspillingen av videofilmene ga Indrani inntrykk for at hun kjedet seg eller var sliten, så jeg håper litt av energien hennes kommer fram i alt materialet vi nå lager til barnehagene og skolene, sier Ingvar som ble godt kjent med Indrani og familien hennes under oppholdet i Bangalore.

Drømmen om skolen

Dette blir en aksjon med fokus på femåringene i Indranis barnehage rett ved slumområdet der barna bor, og vi skal på et besøk til den såkalte "Drømmeskolen" som FORUTs samarbeidspartner driver i Bangalore. Her er det nærmere 200 elever fra slumområdene rundt skolen, i tillegg til at mange tidligere barnearbeidere tar opp igjen og fullfører skolegangen sin. På den måten får de et bedre utgangspunkt i livet, og en sjanse til å komme ut av den lammende fattigdommen som preger mange indere.

"Indrani og Drømmeskolen" legger stor vekt på at verden er veldig forskjellig, men at mye også er ganske likt uansett hvor du bor. Det vil nok være mange som kjenner seg igjen i dansegleden til Indrani eller den andre leken vi blir med på i filmene. I tillegg tar barneaksjonen opp igjen en lek fra Norge i gamle

dager, da både gutter og jenter løp og balanserte med tønnehjul – eller gamle sykkeldekk i dette tilfellet.

I år har barneaksjonen 2010 også sin egen tegnekonkurranse, og inspirasjonen hentes fra det store veggmaleriet som dekker hele veggen i Indranis barnehage. Maleriet blir synlig på mange måter i barneaksjonen, og det er nok ikke umulig at alle dyrene på maleriet også dukker opp i en Maj Britt-sang!

Drømmeskolen

Gjensyn med Sumitra

Sumitra var ett av barna i barneaksjonen "Med rett til å leke" i 2000-2002. Hun kom til APSA og Drømmeskolen som åtteåring, og har siden den gang fått en trygghet og skolegang som har ført henne fram til et liv som førskolelærer for en barnehage drevet av APSA. Sumitras familie levde i en fortvilet fattigdom. Som sjuåring ble hun overlatt til et barnehjem. Herfra ble

hun sendt videre til en familie som brukte henne som barnehushjelp. Sumitra måtte slite hardt i huset, og ble straffet mye og ofte for at hun ikke gjorde en god nok jobb. Etter et drøyt år ble hun levert tilbake til barnehjemmet, og derfra ble hun overført til APSA. Hos APSA fikk Sumitra skolegang og ble utdannet førskolelærer. Hun er nå ansatt i barnehagen der Indrani går.

Sumitra i 2000, lykkelig over å være hos APSA

Sumitra i dag, her sammen med Maj Britt Andersen

Barneaksjonens nye artist

Nå kommer hun – ikke bare Indrani, men også Maj Britt!

Maj Britt Andersen blir barneaksjonens musiker når den nye aksjonen kjøres i gang til høsten. På nyåret var hun med FORUT til India for å treffe Indrani og gjøre filmopptak.

Møtet med Indrani ga henne inspirasjon og utløste en bølge av kreativitet. FORUT fryder seg over samarbeidet med en profilert og entusiastisk kunstner som har fokus på barn, og som selv fryder seg over barn og barnekultur.

- Hvor rare er egentlig "onger", Maj Britt Andersen?

Maj Britt ler litt. – Barn er barn uansett. Det er Indrani et godt eksempel på. Hun er ei sterk, lita jente med godt humør og mye energi som danset og sang for oss sammen med venninnen Pavitra. Så sang jeg litt tilbake, og dermed ble musikken et bindeledd. Barn er så spontane og åpne. Indranis historie gjør henne helt spesiell, og livet hennes er helt annerledes enn norske barns, sier Maj Britt.

Turen til India har gjort inntrykk. – Det var fint å være med FORUT og få gjøre noe for henne og andre barn, fortsetter Maj Britt. Som eksempel framhever hun at Indrani er et heldig barn sett i forhold til mange andre i India. Hun har en flott familie og tak over hodet selv om de bor på bare åtte kvadratmeter. Bestefar kjøpte husværet på syttitallet, og han er stolt av det. Familien bor i en registrert slum, noe som gir dem visse rettigheter. De uregistrerte slumområdene er mye dårligere, og der så Maj Britt hus som bare besto av søppelsekker.

Men det er noe som er trist for Indrani også, og det er at hun ikke bor sammen med mor og far. Indrani har en bror med epilepsi, så mor og far overnatter sammen med ham i huset til farmor og farfar, mens Indrani og en annen bror bor sammen med mormor, morfar og en onkel. Det er stusselig for Indrani å bli forlatt hver kveld. – Derfor var det så bra at FORUTS representant fikk ordnet med sykehusundersøkelse av den syke broren mens vi var der, sier Maj Britt. – Nå har han fått medisiner, og det er ordnet med plass på en spesialskole. Det var fint å se at det er hjelp å få og at det nytter. Alt ble så konkret, og nå synes jeg det er morsomt å fortelle videre at pengene kommer fram. Hele familien til Indrani vil få det bedre nå, og det

blir veldig spennende å se hva som har skjedd når vi kommer dit neste år.

- Du skal jo spille inn en egen CD til barneaksjonen. Hvordan går du fram?

Nå skriver hun selv

- Her blir det bare nye sanger. Trond Brønne skriver teksten og Geir Holmsen lager musikken. Da jeg kom hjem, fortalte jeg om alle opplevelsene og inntrykkene som ga en del tekstidéer. Disse ble gitt videre til Trond, men så har jeg jammen skrevet en tekst selv også - og jobber med flere. Det er første gang jeg skriver egne sanger. Geir gikk i gang med å produsere musikk med én gang, og den første melodien ble sendt ned til India mens filmteamet fortsatt var der. Jeg kom hjem en uke før de andre. Dermed fikk de filmet Indrani mens hun hørte musikken også.

Maj Britt Andersen er proppfull av idéer etter en intens uke i India. Barnehagebarn og skoleelever kan bare begynne å glede seg til en ny og spennende barneaksjon med sang og musikk fra en flott musiker. I hvert fall gleder FORUT seg!

**– Indrani er et heldig barn sett i forhold til mange andre i India, sier Maj Britt.
– Blant annet går hun i en fin barnehage.**

Forbudet mot klaseammunisjon trer i kraft

- Endelig er det klart at forbudet trer i kraft. Med denne konvensjonen har vi bidratt til å gjøre verden tryggere, vi har styrket humanitærretten og ikke minst vil rammede få hjelp, sier utenriksminister Jonas Gahr Støre. Burkina Faso og Moldova har overlevert sine ratifikasjoner av Konvensjonen om klaseammunisjon til FN. Da er de nødvendige 30 stater nådd for at Konvensjonen kan tre i kraft fra 1. august i år. - Norge vil i tråd med konvensjonen destruere all sin klaseammunisjon i løpet av de neste månedene. Vi bidrar også med over 100 millioner kroner i året til innsats for rydding og hjelp til ofrene for klaseammunisjon, sier utenriksministeren.

(Kilde: Utenriksdepartementet)

Samarbeidsavtale Norge-India

Norge og India har inngått en avtale om samarbeid innen fiskeri og akvakultur. – Vi har en langsiktig ambisjon om at India skal bli et nytt stort marked for norsk fisk, sier utenriksminister Jonas Gahr Støre som undertegnet avtalen under sitt offisielle besøk i New Delhi tidlig i mars. India er blant de ti største produsentene av sjømat i verden, og halvparten av produksjonen er oppdrett. – Norge har betydelig kompetanse innen akvakultur, og det er et stort potensial for samarbeid med India innen denne sektoren, sier utenriksminister Støre. (Kilde: Utenriksdepartementet)

Kenya største eksportør av te

Kenya har nå gått forbi Sri Lanka som verdens største eksportland for te, melder den srilankiske avisen Daily Mirror.

MenEngage - nytt norsk nettverk?

Navnet er ikke spesielt norsk – MenEngage. Det dreier seg om et verdensomspennende nettverk av organisasjoner som arbeider for å endre uheldige sider ved mansrollen. Men navnet til tross, nå kan det bli en norsk variant av nettverket, og FORUT er blant organisasjonene som har tatt initiativet.

Det har de siste årene vokst fram en lang rekke organisasjoner over hele verden som arbeider for å engasjere menn – derav navnet – til å endre uheldige sider av menns rollemønstre. Kvinner lider under denne typen skadelig maskulinitet, i form av vold, mishandling, seksuelle overgrep, diskriminering, fyll osv. Men menn lider også under sin egen maskulinitet. Dette er det vanskelig å snakke om.

Mange spennende mannsprosjekter er i gang, der menn snakker med menn. Målet med nettverket MenEngage, er at organisasjoner som arbeider på dette området, skal kunne lære av hverandre og utvikle sine egne arbeidsmetoder. FORUT er en av de første norske medlemmene i det globale nettverket, og sammen med blant annet Reform og Care Norge er det tatt et initiativ for å lage en norsk avdeling av MenEngage. Et rådslag med 7-8 organisasjoner ble holdt i februar, og snart går det ut en invitasjon til flere om å delta. Nettverket skal samle både organisasjoner som arbeider i Norge og organisasjoner som FORUT, som har sin hovedvirksomhet utenlands.

Vanskeligere å nå mål om skolegang for alle

Finanskrisens etterdønninger truer med å frata millioner av barn muligheten til å gå på skole. Lavere økonomisk vekst og økende fattigdom kan sette en stopper for det siste tiårets framskritt mot å nå målet om utdanning for alle. Det er konklusjonen i rapporten «Reaching the marginalized», som FNs organisasjon for utdanning (Unesco) har utarbeidet med økonomisk støtte fra Norge.

Mange giverland har kuttet i støtten til utdanning. På verdensbasis har løfter om støtte til grunnutdanning blitt redusert med 22 prosent. FN mener samtidig at det er blitt vanskeligere og dyrere å sikre skolegang for barn og unge som allerede faller utenfor på grunn av fattigdom, kjønn, etnisitet og språk. – Dette er veldig beklagelig. 72 millioner barn over hele verden mangler fortsatt skolegang. Vi trenger et internasjonalt løft for å nå det viktige målet om utdanning for alle, sier miljø- og utviklingsminister Erik Solheim.

For å styrke jenters rett til utdanning gir Norge i år 500 millioner kroner til FNs barnefond Unicef sin innsats for grunnutdanning og likestilling. (Kilde: Utenriksdepartementet)

Nytt om navn

Arne Bangstad (38) har tiltrådt som stedlig representant for FORUT i Sri Lanka. Han har tidligere vært nødhjelpskordinator for FORUT i nordområdene, er statsviter og har også tjenestegjort for FN i Kosovo.

TAKK, TAKK, TAKK

til enkeltpersoner, foreninger og losje som har bidratt med store og små gaver til FORUT. Ambjørns strikkedekke på Hafslundøy har for eksempel sendt oss 5750 kroner. Alle bidrag gjør godt!

Jaffna – Sri Lanka

Mat må alle ha. Ingen overlever uten. Økonomien avgjør hvor godt du kan spise. Privilegert og underprivilegert går til ulike matfat. Mange er uten innflytelse over egen økonomi. Ofte er det slik at omstendighetene ikke gir noe rom for drastiske endringer, men hvis vi ikke gjøre noen ting, driver vi dem som er dårligere stilt inn i enda dårligere kår.

Nå som den væpnede konflikten i Sri Lanka er overstått, er det behov for å bygge opp igjen dem som ble berørt av den. Første skritt er å tilfredsstille de mest grunnleggende behov. For å lette situasjonen for tilbakevendte familier i Jaffna, har FORUT påtatt seg utdeling av tilleggsrasjoner til over 16 000 familier. De var tidligere fordrevet fra Killinochchi, Mullaitivu og Vavuniya. Tilleggsrasjonene inneholder chilipulver, tørket belgfrukt, tamarind (daddellignende frukt), soya, tørket brisling, hvitløk, rød chili, kokosnøtt og gurkemeie. Utdelingen foregår ved hjelp av lokale organisasjoner og frivillige.

Gjør en rettferdig handel...

...i vår nettbutikk. Her finner du leker, ting til huset, vesker og handlenett. Produktene vi selger gir viktige inntekter til vårt bistands- og solidaritetsarbeid. www.forut.no

Urbane totninger til Sierra Leone

Idet FORUT-nytt får i trykken er de urbane totningene Gustav Nilsen og Paul Håvard Østby på prosjekt-oppfølgingstur til Sierra Leone sammen med FORUT. I tre år på rad har den glade revygjengen spilt forestillinger på Kapp, Østre Toten og gitt overskuddet fra siste forestilling til skolebygging i Sierra Leone. Nå er de med på tur for å se hvordan pengene – over 300 000 kroner – er blitt brukt.

Til aksjon for Durga

Durga sitter på trammen med to av sine nye venner på APSAs barne- og ungdomshjem i Bangalore, India. Det er noen uker siden redningsaksjonen, og sårene over hele kroppen gror. Durga er ute av volden, og 15-åringen vil se framover.

Av Ingvar Midthun

I slutten av desember 2009 ringer det nok en gang på en av linjene til APSAs krisetelefon for barn. Denne gangen er innringeren anonym, og han varsler om overgrep i et bolighus i byen. APSA (Association for Promoting Social Action) har prosedyrene klare: skrive ned tipset, avklare adresse og bestemme aksjonstidspunkt med politiet.

Katastrofen

Durga bodde sammen med mor, far og tre eldre søstre i landsbyen Goragacha. Det var et fint liv for en sjuåring som nettopp hadde begynt på skolen, men

så, for tre år siden, døde faren av kreft, og familien ble kastet ut i en utrygghet som førte til at moren ble drept i et bittert oppgjør om arv og eiendom. Jentene måtte rømme, og Durga havnet hos bestefar i Calcutta. Skolegang ble erstattet av arbeid som skaffet inntekter de skulle leve av. Durga sukker. – Så kom en mann fra Bangalore og fortalte bestefar at han kunne ta meg med dit, og at jeg skulle arbeide litt i huset og tjene penger. Det var i slutten av 2008, og det var begynnelsen på en forferdelig tilværelse.

Innestengt. Alene.

Det startet bra i Bangalore, selv om arbeidet som hus-hjelp var hardt med lange dager og lite mat. Etter noen uker knuste Durga en glassfigur i familiens stue mens hun vasket, og som straff ble hun slått. Hun ble fratatt sengetøyet og det meste av klærne sine. – Det ble bare verre og verre, sier Durga i dag, når vi nok en gang stiller henne de samme spørsmålene hun har svart på så ofte de siste ukene. – Jeg hadde det så vondt, og det stoppet aldri, det ble bare verre og verre. Jeg fikk nesten ikke mat, og kom det noen på besøk, ble jeg låst ute på en veranda.

Durga myser mot sola før hun ser ned igjen og avslutter. – Jeg ofrer ikke den familien en tanke lengre, jeg tenker bare på at her hos APSA har jeg det trygt. Jeg vil bo her, jeg vil fortsette der livet stoppet da jeg var sju år.

Til aksjon for Durga

Sheila Devaraj er en av lederne for APSA i Bangalore. I over tjue år har hun arbeidet med slike saker og kjempet hardt for barn som er reddet ut av store vanskeligheter og massive overgrep. – Vi har en sykehusrapport som slår fast at Durga hadde 23 sår og arr over hele kroppen. Legerapporten beskriver forbigående og varige skader som følge av massiv vold og gjentatte overgrep. Hun var blant annet blitt skåldet med varm olje over ryggen.

Hvordan følger dere opp en slik sak?

- Først og fremst stabiliserer vi Durgas liv og skaper en trygghet rundt henne med legebehandling, samtalerterapi og skolegang. Vi sørger også for omfattende dokumentasjon av skader og noterer all informasjon

hun selv gir. Deretter anmelder vi selvsagt familien, og denne saken har heldigvis vakt stor oppsikt. Vi har demonstrert utenfor huset til familien som står bak dette, og vi følger saken i rettsapparatet.

Hva skjer med overgriperne?

- I Durgas tilfelle var overgrepene så massive og åpenbare at det unge ekteparet som sto bak ble varetektsfengslet, og fengslingen ble forlenget etter et par uker. Retten uttalte at forbrytelsen var av en slik karakter at det ikke var aktuelt med kausjon, men dessverre må vi registrere at de begge nå er ute av fengsel mens vi venter på rettsaken.

For APSA er det uansett viktig med mye publisitet og oppmerksomhet rundt slike saker, fordi dette er en viktig del av innsatsen mot uakseptabel behandling av barn. Durgas historie er ikke en enestående, og derfor kjemper APSA både for det enkeltes barn framtid og for at samfunnet skal utøve et sterkere rettsvern for barn og unge i India. – Vi i APSA bruker også våre erfaringer til å utvikle et opplegg for informasjon og veiledning blant lærere, slik at flere kan forstå hva som skjer og gå til aksjon når barn lider urett.

- Vi klarer ikke denne jobben alene, men vi skal aldri gi oss i arbeidet med enkeltsaker og et bredere påvirkningsarbeid, sier Sheila. - Det finnes ikke noe alternativ til håpet om at det skal bli bedre. Barn før, nå og i åra som kommer trenger at vi fortsetter denne innsatsen i samarbeid med FORUT.

Utenfor sitter Durga. Ryggen har et enormt arr, og overleppa er deformert etter all volden hun har vært utsatt for. Arret på ryggen og albuene må være der, men overleppa er Durga lei seg for. – Vi undersøker om hun kan få plastisk kirurgi, sier Sheila. – Det ville være så fint om ansiktet ble som før.

Durga hadde store skader i hodet og ødelagt leppe.

APSA

APSA, Association for Promoting Social Action, driver en omfattende virksomhet for barn og unge i Bangalore. Barne- og ungdomshjemmet Nammane har plass til 140 barn. Barnas krisetelefon er døgnåpen, og har i gjennomsnitt 80-100 henvendelser i døgnet. Drømmeskolen for barn som har falt ut av den offentlige skolen har 160-180 elevplasser. Yrkesopplæringscenteret har 100 plasser.

I tillegg driver APSA flere oppsøkende hjelpe-tiltak i slummen i byen og når på den måten fram til flere tusen familier som lever i

fattigdom. Ifølge myndighetene er det om lag 650-700 slummer i Bangalore, mens APSA mener tallet er anslagsvis 1200 slummer når alle de uregistrerte områdene også telles med.

APSA organiserer den fattige migrant- og bybefolkningen og kurser dem i å være mer politiske og øve press på myndighetene. Når en krise oppstår, må myndighetene også holdes ansvarlige for å yte et nødvendig minimum av beskyttelse.

(Les mer om APSAs arbeid på forut.no.)

INSPIRASJONSKVELD med justisminister Knut Storberget

Vi inviterer til en interessant kveldsstund **torsdag 25. mars kl. 19.00** i våre lokaler på Kirkeby, Roald Amundsens gt. 1B

PROGRAM:

Justisminister Knut Storberget:

Om arbeidet i FNs mannsrolleutvalg og om vold i nære relasjoner.

Kari og Hans Hals:

På studietur med FORUT til Nepal.

Ingvar Midthun:

Slik blir FORUTs barneaksjon til. Rapport fra feltarbeidet med ny aksjon i India.

Vi serverer kaffe og te og regner med å holde på til ca. kl. 21.30

Hjertelig velkommen til en interessant og spennende kveld!

Velkommen til www.forut.no

FORUT

nettbutikk

I FORUTs nettbutikk finner du litt av hvert for liten og stor. Alle varene er direkteimportert fra kontrollerte produsenter. Vi har langvarige handelsforhold som gir stabilitet til småbedrifter i Sri Lanka, India og Nepal.

Varebestilling:
www.forut.no/nettbutikk

Nettbutikken

Miljønett med eplemotiv

Miljøvennlig handlenett i 100 % bomull med påsydd applikasjon. Produsert i Sri Lanka. Mål: 52 x 37cm. Kr 60,-

"Lær å telle"

Filtplansje
En flott filtplansje som inspirerer til å leke og lære om tall. Håndlagde filtfigurer og -tall som festes med borrelås. Størrelse: 40 x 60 cm. Kr 450,-

En god dag

Symbolgave
Kr 200,-

Dukke-Sara

Tøydukken Sara er produsert på Sri Lanka. Hun er en liten, myk dukke, med klær til å ta av og på. Dikken har med seg et lite hefte, som forteller litt om hvor hun kommer fra og hvem hun er. Høyde 30 cm. Kr 120,-

Skulderveske

Skulderveske fra Nepal i kraftig håndvevet stoff. Vesken er sammensatt av ruter i forskjellige farger og har en praktisk innerlomme og knytting i åpning. Mål selve vesken: 32 x 36 cm med bunn, mål skulderrem: 42 cm. Kr 180,-

Håndvevet bordbrikke

4 stk.
En gammel avis fra Sri Lanka, kan bli til fire friske bordbrikker på kjøkkenbordet ditt. Sett av firebordmatten, som er vevet av avispapir. Pakket i resirkulert papir, der historien til produktet er forklart med bilder. En rettferdig, naturvennlig og ikke minst morsom gave! Mål: 51 x 36 cm. Kr 100,-

Barneforkle med sjiraff

Robust barneforkle fra Sri Lanka. Forkleet er godt å ha til både baking og formingsaktiviteter. Kr 120,-

Barnesangboka til Geirr Lystrup

Sanger, fortellinger og bilder - alle Geirrs 175 barnesanger med noter og gitarbesifring. Kr 298,-

Knaggrekke

Morsom knaggrekke med bilmotiv for barn. Kr 60,-

Med Geirr på tur

Samleboks
Få alle tre CD-er produsert for barneaksjonen av Geirr Lystrup. Geirr synger om Vasana, Omis og Yebo så det holder for en lang biltur! Kr 250,-

Prinsessenett

Solid bærenett i bomull med prinsessemotiv. 31x41 cm. Kr 65,-

Trekkekyr

En klassisk trebarneleke på hjul. Kroppen består av enkeltdele som kan tas fra hverandre og settes sammen igjen. Laget i Sri Lanka av en produsent FORUT har samarbeidet med i flere år. Kr 120,-

FORUT-NYTT,
POSTBOKS 300, 2803 GJØVIK
B-PostAbonnement

Fatmata Amara er 12 år og går på en av landsbyskolene FORUT har bygget i Sierra Leone. For 150 kroner i måneden kan du bidra til at skolebyggingen fortsetter i nye landsbyer.

Gjør tanke om til handling...
Ring 61 18 74 00 eller send epost til forut@forut.no og meld deg som FORUT-partner i dag!

FORUT